

21

zaključak o opasnim dezinformacijama o koronavirusu u prvoj polovini 2021. godine

Autori:

Dragan Koprivica

Tijana Velimirović

 Raskrinkavanje.me

 B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

- 1.** Tim portala Raskrinkavanje.me je od početka godine, identifikovao i opovrgao više od 120 dezinformacija o vakcini protiv COVID-19. Radi se o samo manjem dijelu medijskih manipulacija o ovoj temi kojima su bili izloženi građani/ke Crne Gore.
- 2.** Vakcina protiv COVID-19 je veoma “inspirativna” za manipulatore pa je čak 40% od ukupnog broja obrađenih dezinformacija vezano ovu temu.
- 3.** Razlozi za sprovođenje ove kampanje su spoljnopolitički, politički, ekonomski, ali i ideološki. Bez obzira na motiv različitih aktera njihove aktivnosti su direktno usmjerene na to da u našem društvu bude što više bolesnih i preminulih građana/ki.
- 4.** Relevantna istraživanja javnog mnjenja pokazuju da je broj onih koji bi se vakcinisali u Crnoj Gori oko 50%, ali broj imunizovanih građana/ki još nije ni blizu ovog nivoa. Dezinformacione kampanje o vakcini i COVID-19 daju rezultat.
- 5.** Zabrinjavajuća je i poražavajuća informacija i da su prema istraživanjima sa kraja 2020. godine, građani/ke Crne Gore prvi u regionu po vjerovanju u teorije zavjere o koronavirusu.

6.

Dva glavna razloga zbog kojih se građani/ke Crne Gore dvoume oko imunizacije protiv COVID-19 su zabrinutost zbog brzine odobravanja novih vakcina i njihovih potencijalnih neželjenih efekata. Posebno zabrinjava visok procenat mladih ljudi koji ovako razmišljaju.

7.

Izuzetno nizak procenat djece vakcinisane MMR vakcinom ukazuje da smo društvo u kome ideje protivljenja vakcinaciji nijesu samo vezane za korona virus. Kolektivna svijest o ovim pitanjima vratila se desetinama godina unazad.

8.

Tehnike i alati koje se koriste za širenje dezinformacija o vakcini su dobro razvijene i pokrivaju ovu temu iz različitih uglova, i često na inventivne načine.

9.

Izmišljanje smrtnih ishoda nakon vakcinacije predstavlja jednu od “poslastica” medijskih manipulatora. Svako malo, uzrok smrti neka osobe se pripisuje vakcini protiv COVID-19.

10.

Fenomen “lažnih vakcinacija” javnih ličnosti je takođe široko rasprostranjen način manipulisanja građanima/kama. Ovo nije zaobišlo ni Crnu Goru pa se pojavila i “provjerena” informacija da se ministarka Borovinić-Bojović vakcinisala “praznom” vakcinom.

11.

Jedna od najopasnijih obmana je ona da vakcine izazivaju neplodnost. Imala je zastrašujući efekat među građanima/kama sa kojima smo komunicirali preko platforme Raskrinkavanje.me.

12.

Analize pojedinih “stručnjaka” o kvalitetu vakcina pojedinih proizvođača ali i nelojalna konkurencija među njima, proizvele su situaciju da se dio populacije opredjeljivao za onu vakcinu koja je u skladu sa njihovim spoljnopolitičkim preferencijama.

13.

“Vakcina diplomatija” na globalnom i regionalnom polju dovodila je u inferioran položaj one države koje nijesu bile u stanju na vrijeme nabaviti vakcine protiv COVID-19. Na ovaj način se uticalo na spoljnopolitičku orijentaciju građana.

14.

Kao alternativu vakcinaciji i poštovanju epidemioloških mjera zaštite medijski manipulatori su građanima/kama ponudili širok spektar “narodnih” lijekova ili recepata za izlječenja od COVID-19.

15.

“Kreativnost” dezinformatora, ali i korišćenje pandemije za nelojalnu konkurenciju, je došla do izražaja i kroz saopštavanje da korona virus mogu dobiti i pivo, red bull, voda ili kivi....

16.

Čipovanje vakcinom je od početka omiljena tema manipulatora. Na ovaj način je ostvaren značajan uticaj na populaciju da ne učestvuje u procesu imunizacije zbog straha da će danonoćno biti “praćeni”.

17.

Opasni narativi o izmišljenim smrtnim slučajevima nakon vakcinacije predstavljaju veliku prijetnju zdravlju građana/ki kao i javnom zdravlju, a ovakve dezinformacije dijele se na društvenim mrežama po nekoliko hiljada puta.

18.

Narativ da su medicinske maske koje štite od zaraze beskorisne, teoretičari zavjere sada su podigli na viši nivo, pa smo od početka godine imali talas dezinformacija da se u maskama nalaze “opasni paraziti” - morgeloni.

19.

Nakon 18 mjeseci od početka pandemije koronavirusa, i više od 3.5 miliona preminulih, i dalje čitamo neodgovorne i netačne tvrdnje o tome da je koronavirus obična prehlada, koja je dio plana za smanjenje populacije stanovništva.

20.

Neke od najčešćih zabava teoretičara zavjere predstavljaju i predviđanja pandemije koronavirusa koja je najavljena tokom ceremonija otvaranja Olimpijskih igara u Londonu 2012. i u Barseloni 1992.

21.

Lažne vijesti iz drugih govornih područja lako nađu put do našeg, pa su tako teoretičari zavjere i na našim društvenim mrežama prikazivali apsurdni video snimak o tome kako je snijeg koji je zimus padao u stvari lažan, plastičan, čista hemija i posljedica koronavirusa.

Ostajemo otvoreni za svaku dobronamjernu kritiku i raspravu o našim zaključcima iznijetim u ovoj publikaciji.

Izrada ovog dokumenta, koji je pripremio Centar za demokratsku tranziciju(CDT), omogućen je uz podršku, Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda SAD (GMF BTĐ) i američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj dokumenta je isključiva odgovornost CDT-a i ne predstavlja nužno stavove GMF BTĐ-a i USAID-a ili Vlade SAD.